Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/91677,Sesja-naukowa-Malenkij-robot-Deportacje-mieszkancow-Wegier-do-Zwiazku-Sowieckieg.html
19.04.2024, 11:56

Sesja naukowa „»Malenkij robot«. Deportacje mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945)” – Katowice, 11 marca 2020

civilians were deported by the Soviets (According to the current state of research)

civilians were deported by the Soviets (According to the current state of research)

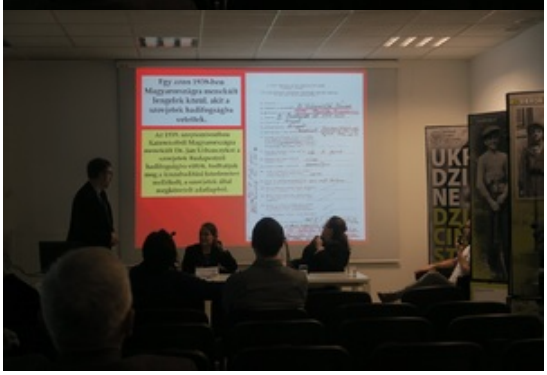

„Malenkij robot". Deportálás Magyarországról a Szovjetunióba – regionális példák tükrében
„Malenkij robot". Deportacje z Węgier do ZSRS – regionalne studia przypadków
Márkus Beáta
Katowice, 11. March 2020.

The deportation
State Defense Committee Order No. 7161 of 16th December 1944:
"mobilization" and internement of
all able-bodied Germans
of ages 17–45 (men) and 18–30 (women)
residing within the territories of
Bulgaria,
Czechoslovakia,
Romania, Hungary,
and Yugoslavia
to deport them to the USSR
Total number of deportees: 112,480, 31,923
from Hungary (Soviet sources)

„Malenkij robot". Deportálás Magyarországról a Szovjetunióba – regionális példák tükrében
„Malenkij robot". Deportacje z Węgier do ZSRS – regionalne studia przypadków
Márkus Beáta
Katowice, 11. March 2020.

The deportation

11 marca
2020 r.
„Malenkij robot"
Deportacje mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945)
dr Zalán Bognár
dr Beáta Márkus
Mónika Makra
INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
CZASYPISMO

11 marca 2020 r. w Centrum Edukacyjnym IPN w Katowicach im. Henryka Sławika „Przystanek Historia” (ul. Św. Jana 10, III piętro) odbyła się sesja naukowa „»Malenkij robot«. Deportacje mieszkańców Węgier do Związku Sowieckiego (1944/1945)”. Wydarzenie odbyło się bez udziału publiczności.

Program sesji:

- dr Zalán Bognár (Károli Gáspár Református Egyetem): *Masowa deportacja cywilnych mieszkańców Węgier do sowieckich obozów GUPWI NKWD (1944/1945).*
- dr Beáta Márkus (Pécsi Tudományegyetem): *„Malenkij robot”. Deportacje z Węgier do ZSRS – regionalne studia przypadków.*
- Mónika Makra (Málenkij Robot Emlékhely / Magyar Nemzeti Múzeum): *Muzealizacja deportacji do ZSRS z Węgier (1944/1945) – Memoriał „Malenkij Robot” w Węgierskim Muzeum Narodowym w Budapeszcie*

Referaty w języku węgierskim, z tłumaczeniem na język polski.

dr Zalán Bognár – historyk, pracownik Uniwersytetu Reformowanego im. Gáspára Károliego w Budapeszcie, kieruje Międzynarodowym Towarzystwem Badaczy GUŁAG i GUPWI, zajmuje się historią Węgier w XX w., szczególnie okresem II wojny światowej i epoką po 1945 r., przymusowymi migracjami w Kotlinie Karpackiej, historią GUŁAG i węgierskich jeńców wojennych oraz cywilnych deportowanych do ZSRS. Opublikował ostatnio m.in. *The fate of Hungarian, German, Austrian, Slovak, Polish, French, Italian and*

other POWs in Hungary occupied by the Red Army 1944-1945, Budapest, 2017; *„Málenkij robot" A Magyarországról ítélet nélkül szovjetunióbeli kényszermunkára elhurcolt civilek története* [„Málenkij robot". Historia cywilów deportowanych z Węgier do pracy przymusowej w Związku Sowieckim], Budapest 2018.

dr Beáta Márkus – historyk, studiowała na uniwersytetach w Pécsu, Ratyzbonie i Tybindze, dysertację doktorską poświęciła problematyce deportacji niemieckich cywilów z Węgier do ZSRS. Autorka wielu publikacji, w tym edycji źródłowych. Jej główne pola badawcze to przymusowe migracje, praca przymusowa, historia mniejszości niemieckiej na Węgrzech, węgierska kultura pamięci. Pracuje na Uniwersytecie w Pécsu, należy do Zarządu Krajowego Związku Niemców Węgierskich.

Mónika Makra – historyk, absolwentka Uniwersytetu Reformowanego im. Gáspára Károliego w Budapeszcie, zajmuje się deportacjami z Węgier do ZSRS 1944/1945 w świetle wspomnień, koordynator Memoriału „Málenkij Robot" Węgierskiego Muzeum Narodowego w Budapeszcie, sekretarz Międzynarodowego Towarzystwa Badaczy GUŁAG i GUPWI.

***

„Malenkij Robot" – mała praca. W latach 1944–1945 tysiące cywilów – mężczyzn i kobiet – zostało deportowanych przez Armię Czerwoną do sowieckich obozów pracy. Internowano ich pod kłamliwym pretekstem, jakoby musieli przez kilka dni pracować niedaleko miejsca zamieszkania. Zamiast tego zostali wywiezieni i niekiedy przez rok, a niekiedy nawet pięć lat wykonywali pracę przymusową w Związku Sowieckim, jako zadośćuczynienie za udział Węgier w II wojnie światowej. Osadzono ich w obozach administrowanych przez GUPWI – Główny Zarząd ds. Jeńców Wojennych i Cywilnych Internowanych NKWD. Bytowanie w nieludzkich warunkach spowodowało wysoką śmiertelność osadzonych – straciło życie około 30 proc. z nich. Najnowsze badania węgierskie zakładają, że ok. 1 mln osób z obszaru Kotliny Karpackiej przebywało w obozach sowieckich: jako jeńcy wojenni, jako „etniczni niemieccy cywilni internowani" lub jako więźniowie polityczni. Ich historia przez dziesięciolecia stanowiła tabu – w ostatnich latach na Węgrzech prowadzono jednak intensywne badania na te tematy, których wyniki zostaną zaprezentowane podczas spotkania.

***

W 2017 r. otwarta została nowa wystawa stała Węgierskiego Muzeum Narodowego w Budapeszcie – „Kręgi piekła: Malenkij robot – praca przymusowa w Związku Sowieckim". Wystawa upamiętnia masowe wysiedlenia mieszkańców Węgier po II wojnie światowej. Ten Memoriał „Malenkij robot" mieści się w schronie przeciwatomowym przy dworcu kolejowym Ferencváros w Budapeszcie, dawnym ośrodku obrony cywilnej Węgierskich Kolei Państwowych. Zaprezentowano ostatnie dni II wojny światowej na Węgrzech, bolesną codzienność osób doświadczających pracy przymusowej oraz trudne powroty do domu. Ważnym elementem wystawy, obok materiałów ikonograficznych i obiektów pochodzących

z deportacji do ZSRS, są także wspomnienia ocalałych. Aplikacje multimedialne pomagają odwiedzającym w różnym wieku doświadczyć beznadziejnej sytuacji setek tysięcy osób zabranych na roboty przymusowe do obozów GUPWI i GUŁAG NKWD.

Magyar Nemzeti Múzeum Málenkij Robot Emlékhely (Hungarian National Museum, Malenki Robot Memorial), adres: 1097 Budapeszt, Fék utca 6. Godziny otwarcia: Poniedziałek-niedziela (tylko po wcześniejszej rejestracji), E-mail: malenkij@mnm.hu

PLIKI DO POBRANIA

Ulotka. (pdf, 1.94 MB) 04.03.2020 11:39
Zaproszenie. (pdf, 1.08 MB) 04.03.2020 11:39